

Avemu inse oficie grele. Invetiatoriulu este chiamatu a cresce generatiunile viitòrie; ér preotulu este pusu in mediloculu societàtii, cá se fia aici unu isvoru perpetuu de cultura intelectuala si morala.

Si invetiatorii si preotii suntem ómeni si noi. Voru fi intre noi multi dotati bine de natura, altii mai putienu dotati. Voru fi apoi unii, ómeni cu o educatiune mai ingrijita, altii cu o educatiune mai putien ingrijita.

A lucrá inse cu multu zelu si cu multa bunavointia — avemu inse toti detorinti'a deopotriva.

Ce se-ne indemne inse a lucrá intre impregiuràrile in cari ne gasimu? si ce se-ne silésca a-ne discipliná pre noi insine?

Sunt multe lucruri, cari ne impunú acésta disciplina, si anume:

1. Starea, in carea ne gasimu nu ne multiamesce nici in privinti'a materiala, nici in privinti'a spirituala. Si nu ne multiamesce acést'a stare, pentruca trecutul ne-a lasatu de moscelire fòrte grele conditiuni de viétia. Am intratu in viétia ca functionari intre grele impregiuràri si in functiunea, pre carea o am luat, am ajunsu multi dintre noi asia dicend la „vatr'a rece;“ n'am aflatu in multe locuri nimicu, si am t.e.buitu se batemu noi calea, pre carea se mergemu inainte, si se incepemu a-le face tóte de nou noi insine. Ori le-am facutu, ori nu le am facutu cele ce au fost de facutu, n'am potutu ajunge acolo, si n'am potutu face atát cá se potemu dice despre noi, ca am obtienutu rezultate, cari se ne multiamésca pre depliau. Constatàmu deci; ca la noi la toti este o nemultiamire. Cur'a acestei nemultiamiri nu pòte fi alt'a, decât ca daca nu-ti place rezultatulu fapteloru si activitătii din trecutu, atunci n'ai decât se schimbi tóii'a, se-o iei pre alta còrda, se lucrí mai multu si cu mai multa grija si precautiune. Daca nu-ti place unu lucru, este pré naturalu, ca daca te iubesci, trebue se ingrijesci a-lu face asia, cá se-ti placa. Nu-i place preotului, seau invetiatoriului, ca este preotu si invetiatoriu seracu la o comuna si la unu poporu seracu, urmarea naturala este, cá se se-apuce si unulu si altulu, si se lucre in cerculu seu de activitate si lucrandu se ajute acelu poporu cu armele, de cari dispunu — se-lu faca prin sfatulu si iutieleptiunea loru se prospereze, si atunci prin prosperarea lui voru prosperá de siguru si densii cá officianti.

O pedeca mare ne stà inse in cale in acestu modu de altcum in sene fòrte usioru de gandire, dar fòrte greu de lucrare. Multi dintre noi si-potu dice, si voru fi si dicendu: „unu poporu are trebuintia de multu timpu, pentrucá prin propriele sale forcie se-si dea elu insusi condi-

tiunile de desvoltare, si sè se desvòlte. Pana se ajungu eu, se vedu acést'a, de multu se voru fi prefacutu in pulbere si ósele mele. Eu am se traiescu acum, exploatezu, ce potu, ce va urmá dupa mine, nu me mai privesce, voru vedé cei ce voru lucrá atunci“ etc. Ni se pare ca acestu modu de judecata in lumea in care traimu noi, in lumea indopata cu ideile materialismului, este, si pòte se fia unu lucru fòrte indatinatu la multi dintre noi.

Ce s'ar alege inse de o societate, in carea functionarii ei ar gandí, si apoi in conformitate cu gandirea ar si lucrá astfeliu? Negresitu prafu si pulbere, Sodom'a si Gomor'a s'ar alege de tóte.

Ca se nu gandésca, si ca se nu faca ómenii astfeliu, este grijitu de o minte superiòra omului, carea a dispusu, cá noi, se fimu in legatura cu societatea din carea facemu parte, si cá se ne sentimu bine, gandindu ca in urm'a fapteloru seversite de noi cât am traitu, si dupace vomu trece din acésta lume se voru gasí ómeni, cari se mai dica câte unu cuventu bunu despre noi. Astfeliu pre langa amorulu propriu saditu in noi anume cá se lucràmu, si se prosperàmu mai este unu medilocu, care ne impune disciplin'a vietii si disciplinarea nóstra, si anume:

2. Ambitiunea de a avé pana traimu, si de a lasá dupa noi, caud ne vomu duce de aici unu nume bunu, si convingerea, ca daca am traitu in lume, nu am traitu iozadaru. Am lucràtu, am ostenitu, si multu putien am facutu si noi barem celu mai micu servitiu societàtii, din carea am facutu parte.

Se dice, ca ambiuniunea face pre omu si ca dela gradulu, in care se gasesce ambiuniunea cui'va de a inaintá in bine depinde valòrea omului in lume.

Ei bine, se ne intrebàmu acum, care pòte fi ambiuniunea unui officiantu, ambiuniunea unui preotu, seau a unui invetiatoriu? Negresitu nimicu alt'a, decât a vedé, ca dupa noi remane o urma óre-care, ca am avutu unu officiu, am traitu si am lucràtu ca functionari, si in adeveru am promovatu multu putien caus'a, carei'a am servitu.

Recunòscemu, ca viétia a unui officiantu bisericescu si scolariu conscientiosu este fòrte grea mai cu seama intre impregiuràrile vietii nóstre actuale. Mai multu, recunòscemu, si constatàmu, ca fiendu cineva conscientiosu si cu zelu — se pòte loví cu capulu de toti paretii. In acelasi timpu inse trebue se constatàmu, si nu ni este iertatu nici unuia din noi a pierde din vedere, ca necazurile, si greutàtile, ce-le intempinàmu, sunt tocmai medilòcele cari satisfac ambiuniunei ómeniloru de fapte. Necazurile si greutàtile sunt medilòcele, prin cari se pòte ridicá cinev'a la merite. Daca d. e. unu Michaiu Eroulu, n'ar fi

gasitu tîr'a romanésca, cand a ajunsu la domnia, in starea, in carea o-a gasitu, nici odata n'ar fi ajunsu acolo, unde a ajunsu; si daca d. e. unu Siagun'a ar fi sfatu, cand a venitu in Transilvan'a, o biserică regulata si cu tôte in ordine, ar fi potutu se fia unu spiritiu mare, si ar fi potutu face multe, dar nici odata n'ar fi ajunsu a ceea ce a ajunsu in biserică.

Ei bine, astfelu de ómeni, ni-se pôte dice, au fost ómeni mari, spirite mari. Noi piticii cu astfelu de ómeni nu ne potemu nici asemerá, nici mesurá.

Nimicu mai adeveratu, nimicu mai la locu, decát acésta obiectiune. Asia este, barbatii, pre cari i-am amintitu, au fost spirite mari. Chiar pentru acést'a li-s'a datu de providentia positiuni inalte cu unu cercu infinitu de detorintie; si daca noi suntem mai mici, ni-s'a datu, si ni-s'a mesuratu cu o mesura mai mica si detorintiele. Ni-s'a mesuratu inse astfelu, cá unulu fiecarele din noi in cerculu detorintieloru, ce avemu se potemu deveni mari, implinindu la timpu si cu zelu si inima aceste detorintie.

Siagun'a cu spiritulu seu celu mare a organizatu si a pusu pre nesce base sigure de desvoltre o metropolia intréga; de ce se nu-lu imitamú si noi cei mici pre acestu omu mare ca preoti in parochia si ca invetiatori in scóla?

Un'a din trasurile caracteristice principale intre altele multe ale fericitului Metropolitu — a fost, ca tóta viétia sa o-a petrecutu in o munca neobosita. Cu acésta munca succede fara indoiéla fiecarui omu a-se ridicá si inaltá.

Cá unu medilocu fôrte puternicu, de a-ne discipliná si a face se lucreze facia de noi disciplin'a vietii mai este:

3. Placerea de viétia. Sunt fara indoiéla multe lucruri in lume, cari ni facu placere si bucuria. Tôte aceste placeri si bucurii sunt in genere de o scurta durata. Se trecu iute, si nu lasa dupa sene nici cea mai mica urma. Unu lucru inse este, care ne face, si ne da o placere si bucuria constanta; ér acestu lucru este: conscientia, ca ni-am implinitu detorinti'a. Faptele bune, seversite de noi sunt unu isvoru de multiamire statornica, si unu medilocu de fericire constanta. Fapt'a buna nu pieru nici odata, ea remane pentru totdeun'a, si incununéza vecinicu pre faptuitoriulu ei.

* * *

S'ar poté urmarí mai departe tem'a ce ne-am propusu. Credemu inse, ca prin cele disse ni-a succesu a lamuri incátv'a celu putienu cestiunea si spre a-ne poté apropiá de respunsulu la intrebarea, ce ne-am pusu, ca adeca este posibilu cá omulu crescutu, omulu mare se mai pôte re-

pará la sene, ceea ce nu i-a datu natur'a, si ceea ce a neglesu educatiunea?

Acum credemu, ca potemu dice, ca daca pentru ajungerea unui scopu exista medilóce sigure, atunci prin intrebuintiarea acestoru medilóce potemu ajunge neconditionatu scopulu.

Medilóce, cari se ne impreune disciplin'a vietii si disciplinarea nóstra sunt multe, si mai fiecare momentu alu vietii nóstre este unu stimulu de a-ne impune acésta disciplina. Cu primul pasu alu acestui soiu de lucrare vom produce cá functionari o schimbare spre bine in functiunea ce portámú; ér lucrandu mai multu asupra nóstra acésta disciplina, schimbările spre bine voru deveri mai multe si mai binefacetorie pentru oficiu si pentru corporatiunea alu carui oficiu portámú. De o si mai mare binefacere va fi inse acésta disciplina in ceea ce privesce cestiunile personali ale nóstre; dar despre acést'a in numerulu viitoriu.

(Finea va urmá.)

La cestiunea concubinateloru.

Joi in 12. Ianuariu cal. n. a. c. s'a sulevatu in siedinti'a corgregatiunei orasiului Arad o cestiune, ce privesce fôrte de aprópe biseric'a si morala publica.

A fost adeca vorb'a de cestiunea concubinateloru, cari in timpulu din urma s'au latitu tot mai multu, si cá o adeverata cangrena subminéza si ataca sanctuariulu casatoriei. Ori din ce punctu de vedere s'a sulevatu acésta cestiune, noi credemu, ca s'a facutu putiena lumina, si sperámú, ca pôte avé bune consecintie.

Lucrulu s'a petrecutu in urmatoriulu modu:

Capitanatulu orasiului liberu regiu Arad a emis in anulu trecut o ordinatiune, prin carea silesce pre toti acei individi, cari traiescu in acestu orasiu in o astfelu de insotire nelegala si demoralisatória, — seau sè-se casatorésca dupa lege, seau sè-se desparta unulu de altulu. Acésta ordinatiune a si avutu resultatu. In biseric'a romano-catolica de aici s'au cununatu 67 de parchi de astfelu de individi, ér in biseric'a nóstra preste 30.

Din incidentulu acestei ordinatiuni membrulu corgregatiunii Múlek Lajos, a facutu propunerea ca dupace ordinatiunea capitanatulu nu se baséza pre o lege, nici pre vre o ordinatiune — mesur'a luata de capitanatu sè-se sisteze, si corgregatiunea orasienésca, incát regularea acestei cestiuni se aréta necesaria, se esmita o comisiune, carea se studieze acésta cestiune si se faca corgregatiunei o propunere motivata.

Cestiunei, pusa la ordine i-s'a datu mare importantia, precum si merita, si anume pentru noi este cu deosebire de interesu vorbirea paro-

chului romano-catolicu Jánossy Dömjén. Densulu a dechiaratu, ca nu vorbesce, si nu voiesce a tractá cestiunea concubinateloru, cá preotu, ci numai cá cetatiénu, si tiene de o detorintia principala a fiacarui cetatiénu, si in urmare si a congregatiunei a lucrá cu tóte puterile contra tuturoror acelor'a, cari prin tienut'a loru si prin in-sociri nelegale calca in picioare principiile fundamentali ale religiunei. Aréta mai departe, ca in decursu de 10 ani in urm'a concubinateloru s'au botezatu in biseric'a romano-catolica de aici 1450 prunci din patu nelegiuitu; ér prin mesur'a luata de capitanatu 108 dintre acesti prunci au devenitu legitimi per subsequens matrimonium. De aceea multiamesce capitanatul pentru dispositiunea luata.

Contra propunerei lui Mülek a propusu primariulu orasiului dlu Salacz a-se trece simplu la ordinea dilei, motivandu ca mesur'a luata de capitanatu este o dispositiune dictata de multele esperientie triste si necasuri observate in decursu de mai multi ani pre terenulu administratiunei. In decursu de nóne ani s'au nascutu in orasiulu Arad din patu nelegiuitu prunci de tóte confesiunile 2461, cari in mare parte au caditu in sarcin'a si spre greutatea orasiului si a orasieniloru, si pentru cari trebuia se cheltuiésca orasiulu 5—6000 de fiorini. Prin mesur'a luata de capitanatu aceste spese s'au redusu in anulu trecutulu la 2000. Cu privire la impregiurarea produsa din partea contraria, ca dispositiunea, luata nu ar avé basa in nici o lege vorbitoriulu constata, ca daca o astfelu de insocire este nelegala, atunci ea are destulu fundamentu, si este basata pre lege; si unu omu, care se degradéza pre sene intr'atát'a, incát despretiuesce casatori'a, nu merita a-se bucurá de libertatea personala.

Panendu-se cestiunea la votu congregatiunea orasienésca a trecutulu preste propunerea lui Mülek la ordinea dilei.

Am inregistratu acésta desbatere, pentruca, precum am disu la inceputu, cestiunea privesce fórté de aprópe biseric'a.

Despre ceea ce s'a facutu in biserica, si ce credemu noi, ca are a-se mai face pentru delaturarea acestui reu mare — vomu vorbí cu alta ocaziune.

Principiulu fiintiei.

Legenda filosofica

— de Iulian Ochorowicz. —

„Precam din foculu, in care torni untu de lemnulu de sacrificiu, se radica para puternica, astfelu si dorulu nostru, cand staruim in a-lu satisfacce, devine nesatiosu.“
(Cartile Mann, cartea II).

In vechime, acum vr'o 3000 de ani, regele Ianna, celu mai puternicu stapanitoriu de pe atunci,

a conceputu o curiósá ideia. Elu a vrutu adeca se afle care din toti preotii sei erá celu mai invetiata. A chematu dar barbatii de sciintia, si pe acei ce locuiau in spre resaritulul riului sacru, si, punendu-se in mijloculu loru, le-a graitu astfelu: „Voi dá unu daru de un'a mie vaci, a „caroru córne vor fi impovarate cu diece *padas* de auru, acelui'a, care ne va dovedí, ca este celu mai invetiatu dintre ómeni si ne va esplicá *principiulu fiintiei*.“

Toti brahminii se uitara unulu la altulu, si taura. Atunci unu preotu teneru, cu fruntea inalta si cu zímbetululu de tristetie pe buze, a pasitu nainte dicend:

— Eu sum, *anáncánatama*: celu mai invetiatu dintre toti brahminii.

Unu murmuru de mirare se redica din sirurile celoru de fatia, si apoi diece barbati de sciintia — intre care erá si o *bráhnani*, femee din cast'a preotiloru — incepara se-i puna intrebari pentru a-se conviange de adev eru.

Yájnavalkya ¹⁾ — astfelu erá numele tenerulu brahmin — n'a lipsitu d'a responde la tóte

— Daca esci intru adev eru mai invetiatu de cât noi toti, esplicane — i-disera — principiulu fiintiei: ce este universulu, ce este spiritulu?

— Fiinti'a este numai un'a — respunde *Yájnavalkya* — imensa, nedefinita, Brahma este ea. Lasandu-se a fi vediatu ca universu, elu este una siru de margaritare — ér lasandu-se a fi ganditu ca spiritu, este ati'a, care le unesce. Intelectulu este sufletulu universulu, universulu este corpulu intelectulu. Cine vede lumea, Brahma in ea se vede pe sine; cine cugeta duchulu, Brahma in elu se cugeta pe sine. Elu este olariulu si argilulu tuturoru vaselorulu, paiangenulu tuturoru respiratiunilorulu, sufletulu sufletelorulu, care ca mizele scanteie ce saru din vatra spre a lucí unu momentu, apoi érase cad in senulu Brahmei, se sting si se aprindu pe ronu in vecinicia pentru ca elu este acelu ce a disu: *aham*, eu care suntu prin mine insumi: *Swayambhova*, nelimitatu, neperitoriu, fiinti'a un'a si fiinti'a tóta.

Si astfelu a vorbitu elu nainte, respundu la tóte observatiunile loru, ér brahmanii l'au ascultatulu cu mirare crescenda, si in fine i-au recunoscutu unanimu dreptulu de a fi recompensatu.

Remanendu singuru, *Yájnavalkya* si-a rezematu fruntea lui ardienda de trupin'a unui mare palmieru si suridendu cu tristetia si-a disu:

Si ei numescu acést'a sciintia! Ideile mele luccesu ca foculu sburatoriu *Khadyoty* ²⁾ pentru acei ce se afla in intunerecu, inse nu pentru mine! *Agni, Agni!* pentru ce óre sageat'a tea nu sfasie desiertulu meu pieptu, in care arde nestinsulu si nesatiosulu doru de sciintia?!

Si peste putienu, luandu pe semne o otaríre, a si pornitu spre casa. Si-a imbratisiatu pe amendóue nevestele lui, pe aceea ce avea cunoscentia de carte, precum si pre aceea cu duchulu adormitu, a impartitu intre ele tóta averea lui, si apoi invelindu-se in hain'a de pele de gazele negre, si luandu bastonulu de lemnulu *palasy* ³⁾, lungu de-i ajungea la marginea perului precum prescrie regulele Scripturei, si

¹⁾ Filosofulu indianu, despre care se pomenece in remasi-tiele cele mai vechi ale opurilor filosofice indiane: Brihard-Aranyaka-Upanishad. Elu a potutu se traiésca in secolulu alu X-lea naintea lui Chr.

²⁾ Unu vermisiuru lucitoriu.

³⁾ Ficus indica.

imbratisiand inca odata pe amendóne nevestele lui, pe aceea ce avea cunoscutia de carte, si pre aceea cu duchulu adormitu, s'a uitatu in fine spre resaritu si indreptand-si pasii spre apusu, — s'a dusu in lumea...

Si asia mergea nainte nainte, timpu indelungatu pana cand in fine a ajunsu la locuinti'a *Mrityi*, dieiti'a mortii.

— Dómna! o rugá elu, viéti'a mea ti-o aduca in jertfa, inse desteinuesce-mi misteriuu fiintiei!

Ei, ei, aprinsu mai este in tine *parusha* ¹⁾, ii respunsa dieiti'a. Sciinti'a acést'a este grea, lórté grea, insusi dieii au avutu óre-care nedomerire in privinti'a acést'a!... Cere-mi altceva, fiule...

Inse *Yajnavalkya* o rugá cu insistintia atát de mare, in cât i-fagadu in fine dieiti'a de a-i aretá nu incesi sciinti'a, dar drumulu care duce la ea prin sirulu secoleloru viitóre. In schimbu s'a indatoratu *Yajnavalkya* de a se predá *Mrityi* in momentulu cand si-va insusi tóta sciinti'a dorita.

L'a dusu dar dieiti'a prin o lunga si intunecósa peatera, in capetulu carei'a se zari lucirea luminei, cu ajutoriuu carei'a caletoriulu a pututu vedea, din ce in ce mai bine, o vale larga, intinsa si lunga mai fara stersitu.

— In fine! esclama elu cu bucuria, respirandu cu peptulu plinu. Se ne grabimu dar!

Si mergea nainte, timpu indelungatu, trecendu prin siesuri si vai incantatóre pline de padurice, par cá erá gradin'a *Hesperidelor*. Din toti copacii se aplecau spre elu *Dryadele*, din tóte isvórele esiau *Nyimsfe*, din tóte dealurile *Oreade*, in trestii chiar rideau *Syrinxe*, salutandu-lu cu dragalasia, séu fugind la vederea lui. Elu inse mergeá nepasatoriu, nevedindu de cât drumulu din naintea lui.

In fine incepea a se umplea calea de lume; ici cólea se vedeau ridicandu-se porticii si column'a dela mandre si sublime in frumusetiea lor, ér la umbr'a copaciloru se preumblau nisece barbati ganditori si plini de seriozitate. Nici n'ar fi indrasnitu elu de a se adresá la ei, déca n'ar fi zaritu la marginea drumulu unu boloboc, in care se vedea unu omu invelitu in zdrentie, incaldindu-se la razele sórelui.

— Spune-mi, prietene, cine sunt ómenii cei de acolo si la ce me potu asteptá dela ei? Eu me numescu *Yajnavalkya* si cantu adevverulu.

— Ér eu sunt unu cane, ²⁾ si adevverulu l'am si gasitu, i respunse omulu aretandu-i culusiuu seu. Er tu se nu-mi dici „prietene“ pentru cá eu sunt dintre acei cani ce musca tocmái pe prietenii sei, si acést'a pentru a le face se simtia adevverulu. Vrei numai decát se affi cine sunt ómenii acei? Ha, ha, ha, acesti sunt amicii intieleptiunei; ei o mesteca, inse nu o potu mistui... Calatoria buna!

Fara ca acestu ciudatu inceputu se-lu descurga, *Yajnavalkya* se intorcea pe rend spre grupurile de ómeni din spre cari veneau vocile intieleptiloru:

— Cine dorece se affe principiulu fiintiei si misterulu creatiunei, pø mine se me asculte! se audiea din tóte partile.

— *Yajnavalkya* ascultá cu aviditate si cu mare bagare de séma.

— Totulu provine din *apa* — spunea unulu ³⁾, din *aeru* — spunea altulu ⁴⁾, din *focu* dicea unu alu třeilea ⁵⁾.

— Dar elementele acele din ce provinu? intrebá *Yajnavalkya*.

Unii au tacutu, altii raspundeau dicendu:

Principiulu elementelor este *cifrele!* ¹⁾

— Totulu se compune din *atome!*... ²⁾

— Dar o fi póte ce-va mai presusu de cifre si de atome observá *Yajnavalkya*

— Este *Unitatea*, diceau unii ³⁾. Pentru cá fiinti'a este un'a, ér nefiinti'a nu esista. Ceea ce cugeta si ceea ce umple spatiulu, este unitatea. Nimicu nu se misca, nimicu nu se intempla, nici nu se vá intemplá cev'a; nimicu nu se face, nimicu nu pieré, pentru cá totulu este unitatea.

— Si eu tot cam asia spuneamu respunse *Yajnavalkya*, inse acést'a este o nerodie.

— Nu este nici o unitate! sustinea unu altulu ⁴⁾.

Totulu se schimba, totulu trece, totulu curge, totulu se preface. Curgem cá apa unui'a si aceluiași pariu si nu a aceluiași, in sus curgema si nu in susu. Foculu aerului creiéza totulu si totu foculu aerului nimicesce totulu. Sufletulu, fiindu uscatu ca acelu alu unui intieleptu, se redica in susu, si percepe schimbarea; ér sufletulu, udu ca acelu alu unui beatu, aiuréza si cade in schimbare. Divinulu focu se jóca cu lumea, creandu si distragendu-o...

— Amice! sufletulu teu se vede cá e chiar ndu... i respunse *Yajnavalkya* urmandu-si drumulu.

Si mergendu nainte, dete peste o multime mare de ómeni indesati in jurulu unui intieleptu, care prin inaltimea lui intrecea pe toti.

— Stapané! — esclama elu — auda cá sciinti'a e d'o potrivá cu acea a dieiloru; esplicá-mi; te rogu, principiulu fiintiei.

— Afla, fiulu meu, cá principiulu fiintiei sunt *ideile* ⁵⁾, prototipurile divine ale universului, care nu au nici coloru, nici forme; sunt eterne perfecte.

— Si unde le potu cunósce?

— Le si cunosei deja, fiulu meu, ca unulu ce le-ai privitu, cand — inainte de a esistá lumea — a trairu sufletulu teu si inainte de a cadea elu pe acestu pamentu. Intra in tine si aducendu-ti-le aminte, le vei cunósce.

Yajnavalkya paru incremenitu pe locu, concentrandu-si totu cugetulu in adunculu sufletulu seu.

— Ce vedi, fiulu meu?

— Stapané, vedu desiértulu si dorulu sciintiei?

— Apoi atunci, este lucrú veditu cá sufletulu teu cadiendu pe acestu pamentu, a fostu ranitu. Dute dar cu Ddieu si tiene minte cá ideia cea mai subtila este *binele*.
dupa „Romanulu.“

D i v e r s e .

* Astadi la 3/15. Februariu 1885, se inplinescu ani 10 de cand Prea Santi'a Sa Parintele *Ioanu Metianu*, s'au alesu de episcopu alu Aradului. In o pastorala cu datulu dilei amintite, Parintele episcopu s'au adresatu clerului, dorind se petréca in mediloculu acestui'a insemnat'a di, si a-se intrebá dinpreuna unii pre altii cumca ce am lucratu in decursu de unu dieceniú, si ce rezultate póte se arete unulu-fiecarele dintre preoti spre binele bisericei si alu natiunei? Dand socóta de activitatea sa si de rezultatele acesteia, Parintele arhieru premerge cu essemplu ce credemu si dorimu cumca va fi imitatu de fiecare preotu bunu.

1) Pytagoras. — 2) Democrit. — 3) Eleatii. — 4) Ér Heraclit. — 5) Platon.

1) Omulu-uchu.

2) Poreclea lui Diogenes.

3) Thales.

4) Anaximenes. — 5) Heraclit.

* **Himen.** Dlu *Ioan Ilic'a*, invetiatoriu in Buteni si-a seraatu cununi'a in 24 Ianuariv a. c. cu dsior'a *Octavia Tordiu*, fic'a dlui invetiatoriu din Cherelesiu.

* **Balulu arangiatu de societatea „Progresulu“** la 10 Februariv a. c. a fost o petrecere, vesele si animata. Damele au fost parte mare in costum nationalu. Atât acêsta impregiurare, cât si joculu „Batut'a si Calusieriulu,“ jucatu cu multa precisiune de 12 teneri in costum nationalu a datu balului o colóre curatu romanésca. Petrecerea a tîenutu pana deminêti'a.

* **Necrologu.** Georgiu Borh'a, advocatu in Beisiu a reposatu in Domnulu la 21 Ianuariv a. c.

Fie-i tierin'a usiora si memori'a binecuventata!

* **Balu romanu in Beisiu.** Comun'a bisericésca gr. or. din Beisiu, a datu in favórea fondului bisericescu-scolariu in 24 Ian. a. c. o petrecere impreunata cu dansu. Succesulu a fost preste acceptare, atât materialu cât si moralu. Si adeca dupa detragerea speselor a ramasu venitu curatu o suma de 70 fl. Petrecerea s'a tîenutu in localitatea scólei. — Publicu a fostu alesu si numerosu compusu din inteligintia romana din locu de ambele confesiuni si din comercianti, si industriési, cari toti in armonia buna s'au petrecutu pana catra deminêtia. Contribuiri benevole au intratu dela imitatorii domni: Georgiu Lazaru adv. in Vinga 5 fl. Elia Irentiu not. in Remete 1 fl. Petru Mihutiu direct. gimn. 2 fl. Augustinu Antalu protopopu 2 fl. Ioanu Gerlanu in Osiorheiu 2 fl. Sof'a Sziladi 1 fl. Kilner Béla 1 fl. Buder Ferencz 1 fl. Georgiu Kerkés 1 fl. Bendek Ladislau 50 cr. Lazar Teodoru 1 fl. ved. lui Paulu Papu 50 cr. Ambrosiu Cretiu adv. 1 fl. G. Moresianu medicu 1 fl. Iosif Galu subjde 1 fl. Er supra solviri au facutu Ioan Lazaru 50 cr. D. N. 1 fl. 50 cr. D. Sferle 1 fl. Georgiu Papluc'a 50 cr. Rosalia Caba 50 cr. Vasiliu Ignatu adv. 1 fl. Paulu Papu subjde 1 fl. 50 cr. Teofilu Bogdanu medicu in Vasco 1 fl. 50 cr. Gavrilu Cosma 1 fl. V. Papu 1 fl. Maria Cosma 50 cr. Traianu Farcasiu prof. 50 cr. Vas. Sarkadi not. 1 fl. 50 cr. Vas. Dumbrava prof. 50 cr. Paulu Balasiu prof. 50 cr. Cor Aicleanu prof. 50 cr. Gavrilu Cosma jun. 50 cr. Mihaiu Cosma 1 fl. An'a Dudulescu 1 fl. Toderu Pop'a 1 fl. Constantin Dringo 1 fl. Ilariu Crisianu 1 fl. Asan Giugescu 1 fl. Ioan Clintocu prof. 50 cr. Ales. Clintocu 50 cr. Vas. Stefanica prof. 1 fl. Teodoru Hoza 60 cr. Nerpsz Dezsö 50 cr. Primésca deci binevoitorii spriginitori pe calea acêsta multiamita publica din partea comunitatii bisericesci. Pentru Comitétulu parochialu. Dem. Negreanu, pres.

* **Concertulu corului plugariloru din Semlacu.** Domnule R-dactoru. Ia sperantia ca prin ordurile acestea voiu aduce onor. publicu cetitoriu si in genere poporului romanu o bucuria, pe de alta parte am comite o gresiéla daca am tacea si nu am aminti la acestu locu despre concertulu arangiatu de catra corulu vocalu alu economiloru nostri gr. or. de Semlacu la 27 Ianuariv st. v. — de aceea rogu pre onorat'a redactiune se binevoésca amu registrá in colónele pretiuitei toi câteva schitiári despre acelu concertu.

Corulu plugariloru din Semlacu consta din preste 40 barbati cu unu sopraniu de vre-o 16 fetitie sub conducerea invetiatoriuului Georgiu Rosiu, acaror'a zelu, energie si bunavointia cât si conducatoriului s'au demustratu prin reusirea concertului si s'a aprobatu de catra publiculu presente constatatoriu din din romani si streini. —

Era intre 7 si óre sér'a, sal'a ospatariei erá indesuita de unu publicu din tóte clasele si din tóte natiunile, care asceptá cu impacientia reprezentarea coristiloru. — Sunetulu clopotului, care anuciá 8 óre, vestí si intrarea coristiloru in cea mai frumósa ordine, pareche dupa pareche si in linisce si-ocupá fiecarele loculu destinatu. — O tacere mortuala domnea in sala, conversatiunea incetase, curiositatea si mai cu séma a streiniloru se putea cetí din faci'a fiecarui. Toti si-concentrasera privirea asupra asupra pusetiunei, ce asceptasera membrii corului, cand in acelu mumentu se incepú ca unu pianu „Hor'a Sinai“ cu sopraniu, care la dorinti'a generala s'a repetitu pana si de 3 ori, — urmá dupa aceea „Descéptate romane“ coru barb. quart. o piesa care sterní emotiuni si in cea mai tare inima.

Desi cugetámu, ca va fi binevenita din partea unor'a, totusi melodi'a si tactulu cu care fú cantata, a facutu de s'a repetitu. — Coristulu G. Istinu declamá o poesióra de I. Vulcanu intitulata „Ce ni mai lipsece.“ Originalitatea, in care predete acêsta poesia, secerá aplause generale. — Dupa aceea corulu barbatescu intoná „Mersulu armatei romane“ apoi „Cát e tíera romanésca.“ Acestor'a le urm'a „Mod'a de acum“ de I. Vulcanu declamata de I. Verisianu cor. — dupa aceea corulu cánta „Tatarulu“ apoi Teodor Suciu cor. deciamá „Mosiu Martinu“ poesie de I. Grozescu. Acest'a prefacendu-se in tóte expresiunile si miscárilu lui Martinu, infacisia cu multu efectu rolulu seu, incát intre cele mai mari hohote fú aplaudatu.

In fine corulu barbatescu esecutá „junimea parisiana“ care incántá pe toti cât nu incetau din strigatu „se audim“ „se audim.“ Cu acêsta piesa concertulu si-opune capetulu. — Timpulu dela 8 óre pana la 1/2 la 10 a fost numai o minuta inaintea celoru presenti. — S'a inceputu de loculu dansulu.

Petrecerea a tîenutu pana diminêti'a, in cea mai mare armonia si fratietate. Te incántá, cand vedeiu pre domnu si economu, dómna si tierana, romanu, unguru, orí nemti, conversandu unulu cu altulu in cea mai buna armonia si cu unu adeveratu spiritu de veselie. — Din comunele vecine Pecie'a rom. Sietinu Nadlacu inca a fost presenti. — Venitulu curatu menitu pentru fondulu corului a fost imbucuratori. Din tóte acestea s'a doveditu, ca romanulu, nu mai voi'a se nu-i lipsésca, e capace de ori ce intreprindere. — Semlacu 30 Ianuariv 1885. Dem. Ganea.

* **Din incidentulu serbării jubileului de 25 de ani alu regimentului romanu Nr. 64 diurnalulu militarulu „Vedete“ serie urmatórele:**

„Regimentele vechi si incununate de glorie, cari au traitu 200 de ani si au versatu sange, castigandu si glorie pe tóte campurile de batai, vor zembí póte in fati'a bucuriei simtite la implinirea unei vieti de 25 de ani. Faca-o! Dar pre cum viéti'a unui omu nu se póte judecá numai dupa anii, pe cari i-a implinitu, ci dupa intrebuintiarea, pre care a facut'o de ei, astfelu si acestu teneru regimentu in scurtulu tîmpu de cand esista a datu dovedi de vitejie si de patriotismu, care nóue epigoniloru ne iéu vederea si ne servescu dreptu esemple stralucite!

Indata dupa compunerea sa (din regimentele 31, 50 si 51) tenerulu regimentu la Kukus a primitu botezulu de focu! Cu tóte cá ghiulele de granate strabatusera in rendurile lor, ba intinsera la pamentu pe comandantulu batalionulu alu 2-lea, fetiorii totusi

au statu ca unu zidu, liniscitu, in cea mai buna ordine. La 3 Iulie nainte de m. regimentulu fiindu pe celebr'a inaltime dela Masloved a primitu ordinulu se atace padurea de la Swieb, condus de colonelulu Baumgarten, unu omu cu deosebire cultu, humanu si prin urmare foarte iubit. Intr'o resuflare a trecut distanti'a pana la marginea padurii — cam o mie de pasi — a strabatutu prin foculu mistuitoriu alu copaciloru resturnati, a luat la góna pe inamicu si imbetatu de victoria, a trecut urmarindu-lu pana la cealalta margine a padurii, era music'a regimentului imbarbatá prin cantece nationale.

In oper'a statului maioru prusianu de la 1866 se spune cá batalionulu alu 3-lea din Sachsen-Weimar formá finea unei colóne din corpulu alu II-lea a unicei, trupe incheiate ce se vedea cât strabatea ochiulu. Asupra acestui'a trebuia se faca cavaleri'a unu atacu, inse naval'a celoru trei escadróne din regimentulu 2-lea de dragoni de Brandenburg s'a sfarmatu fatia cu linistea celoru prime dóue linii din batalionu. Locotoneutulu colonelu Hainingchen, stabatutu de patru plumbi, unu oficeru si 14 calareti prusieni au ramasu morti. La 14 Iulie, cand bat 3-lea se affá in avantposturi si fusese atacatu de trei escadróne ale primului regimentu de cuirasieri slesieni pe neasteptate érași o compagnie si jumetate cu tóte cá facuse marsiu greu, cu tóte cá caldar'a érá strasnică, ca suferise in lipsa de hrana si de apa, au datu nisce dovedi de recéla si de dispretiu fatia de mórte, cari ne amintescu cele mai stralucite fapte resbelice. Nici avusera timpu se formeze careulu, cand au si fostu atacate din frontu si din flanca si au fostu spar-te pe unu momentu; dar s'au adunatu in dóue grupe, si fiindca calareti le incunjuraseră si nu le-au lasatu se incarce, au navalitu cu baionet'a impetuosu asupra loru si iéu luat la góna. Regimentulu a avutu 3 usiori raniti, dar inimiculu a perdutu 6 oficeri si 14 fetiori. (Unu dn capitanu ce de prezentu se afla in Timisióra si are esact'a cunoscintia de acest cas, ne spune ca romanasi acesti'a s'au aperatu ei de ei, fara a fi avutu intre densii comandantu.) In amintirea acestei fapte stralucite generarulu Saffran a infiintiatu o fundatiune, din care la 14 Iulie in fiecare anu se da celui mai distinsu dintre suboficeri câte unu premiu.

In lupt'a de la Blumenau desteritatea acestui regimentu a facutu se remana intiepenita aripa drépta a pozitiei noastre; fetiorii bravi, condusi de oficerii loru, s'au apropiatu tîrziu pana la cinci-dieci de pasi de lini'a dusimanulu si abia acam au inceputu foculu bine intretienutu. Unu oficeru prusianu a marturisitu fara de reserva ca acestu regimentu a zadarnicitu planulu loru de a prandi la 22 Iulie in Pojonu.

In acestu resbelu regimentulu a fostu distinsu prin patru coróne de feru cl. III, siepte cruci de meritu si 10 medalii pentru oficeri, 4 medalii de auru, 9 medalii de argintu mari, 37 mici si 23 pentru fetiori. —

Feciorii acestui regimentu facu parte din acea natiune, care, pre cum au doveditu si parintii loru la 1848 si 1849, se distinge prin o neclintita alipire catra cas'a imperiala, alipire ce adeseori se potentieza pana la adoratiune. Oficerulu lesne póte duce pe soldatulu romanu la cea mai deplina abnegatiune, daca cunósce numai claviatur'a inimii lui si scie se atinga tastele cuvenite. Cunoscintia obiceiurilor loru, a deprinderiloru si mai alesu a limbii e nea-

peratu de trebuintia pentru acést'a, — unu lucru, da care totu nu se tienu inca pe din destulu séma.

Istori'a acestui regimentu nu e decát unu capitolu din istori'a natiunii, din care elu a esit.

POSTA ADMINISTRATIUNELI.

Dnii **Mihail Radu** parochu in Macedoni'a: de aici se expedéza focea regulatu, reclaméza la posta!

Dnii **Ioanif Pintia** preotu in Gyanta: noi espedám regu-latu, reclaméza la posta!

D. D. cari au primitu cei trei numeri dela inceputu si nu voescu se prenumere focea nóstra si pre venitoriu sunt rogati, se-ni retrimita acei numeri, cá avem lipsa de densii la alti prenumeranti!

D. D. cari au binevoitu a primi in comisune calendare de ale tipografiei diecesane si nu le-au vendutu, s'au nu au sperantia se le póta vinde, sunt rogati a ni-le retrimite, celu multu pana la finea lui Februaríu st. n. cá mai tardiu nu le vom reprimi!

Nr. 3395 B. din 1884.
94 protop. d. 1885.

EDICTU.

Constantin Dragalina de religiunea gr. or. din opulu Pancota, cerculu Világos, cott. Aradului; care de aprópe patru ani si-a parasitu cu necredintia pe legiuit'a sa socie Flóre nascuta Bursa totu din opidulu Pancota, fara de a se sci loculu ubitatiunei lui, — se citéza prin acést'a, ca in restimpu de unu anu si un'a di calculata dela prim'a publicare alu acestui edictu, se se prezenteze inaintea scaunului protopresviteralu alu tractalui Siri'a (Világos) ca foru matrimonialu de prima instanti'a; cáci la din contra se va decide procesulu ridicatu in contrai si in absinti'a lui.

Siri'a, (Világos) la 28 Ian. 9 Febr. 1885.

Scaunulu protopresviteralu gr. or. alu Siriei ca foru de I-a instantia in cause matrimoniale.

CONCURSE.

Conform ordinatiunei Ven. Consistoriu gr. or. oradanu de dto 3/15 Dec. Nr. 1225 B. din anulu tr. 1884, pentru deplinirea postulu de preotu la vacant'a parochia de clas'a a III-a din *O Giopsisiu* cu fili'a *Carandielu*, (P. Kiskáránd) protop. Tincei, se escrie concursu pana la *24 Februaríu st. v. a. c.* caad se va tienea si alegerea.

Emolumintele suntu:

- 1) Casa parochiala cu dóue chilii, o camara.
- 2) Folosirea aloru doua gradina, câte de o semenatura.
- 3) Pamentu parochialu de 10 cub. de semenatura. —
- 4) Dela 170 de case, dela tóta cas'a 1 mesura de cucuruza sfarmatu.
- 5) Stolele indatinete.

Recursele ajustate conform prescrielor stat. org. si adresate comit. paroch. suntu a-se trimitte com. consist. Teodoru Vaida in Husaseu p. u. Tenke com. Bihar.

Datu din siedinti'a Com. par. gr. or. din *O Giopsisiu* la 30 Ian. 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Teodor Vaida**, preotu.

Pentru intregirea postulu de invetiatoriu la scól'a rom. gr. or. din *Dezesci*, in protop. Lugosului, se escrie concursu cu terminu de *30 zile dela prim'a publicare* acestor'a.

Emolumintele sunt: 216 fl. salariulu anualu, 2 jugere livada, 8 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scól'a, 10 fl. scripturistica, 10 fl. pentru conferintiele invetiatoresei, cortelu liberu cu gradina de legumi, camara, grajdu si siopru.

Recursele conform prescrieloru Statut. org. si Regulamentulu scol. au a-se adresá catra Comit. parochialu gr. or. din Dezesci si a-se tramite P. On. Domnu Georgiu Pesteanu protop. in Lugosiu

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dnu protopopu si inspect. scol.

Pre temeiu lu decisiunei venerabilulu consistoriu a diecesei Caransebesiului, din 21. Decemvre 1883. Nru 888. B. se escrie prin acést'a concursu, pentru deplinirea postulu de capelanu, pre langa neputinciosulu preotu Ioanu Bogoevici, din parochi'a de a trei'a clasa, in comun'a bisericeasca Bania, protopresviteratulu Mehadie, cu terminu de alegere pre 17. Februaru 1885.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt armatórele:

1) Salariu ficu de 120 fl. v. a.

2) Un'a jumetate din sesiunea parochiala, completa

3) I in tóte celelalte venite parochiali, precum sunt cununiele, parastaturile etc. asemene una jumetate.

Despre cortel va avé capelanul singur a se ingriji.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a trimite recursele lor, instruite in intielesulu §. 13 din statutulu nostru organicu bisericescu, comitetulu parochialu gr. or. rom. din Bania, la adres'a Prea onoratalu D. protopresviteru districtualu, Mihail Popovici, in Orsiov'a, pana la terminulu sus aratatu.

Bania, in 12 Ianuariu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Mihail Popoviciu**, m. p. protop.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comun'a *Vlaicovetiu*, cottulu Timisiului, prot. Versietiuului se escrie de nou concursu cu terminulu de alegere pe 17. Februaru st. v. a. c.

Emolumintele sunt: a) In bani gat'a 300 fl. v. a. b) pentru cercetarea conferintieloru 10 fl. v. a. c) 1 1/2 jugeru pamentu aratoriu, d) 1/2 jugeru gradina intra si 1/2 jugeru estravilanu, e) 2 metri de lemne pentru persón'a invetiatoriului, f) cuartiru liberu, si g) dela fiecare inmormentare câte 40 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimite suplicele lor instruite conform statutulu org. bis. adresate comitetulu parochialu la prea on. domnu Ioane Popovici, ppteru in Mercin'a per Varadi'a. Se conditióeaza, ca competenti au a-se presentá in atare domineca séu serbatóre in biserica.

Vlaicovetiu, in 2. Noemvre 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protterulu tractualu.

Pentru deplinirea postulu de invetiatoriu la scól'a gr. or. confessionala din *Radmanosci*, — inspectoratulu de scóle alu Belintiuului, — se escrie concursu pana la 8/20 Martie a. c. alegerea se va tienea mane di.

Emolumintele sunt:

a) in bani gata 133 fl. 36 cr.

b) 24 mesuri de gráu si 40 mesuri de cucuruz in bómbe.

c) 4 lantie de pamentu — 3 aratoriu, 1 fenétia.

d) 8 orgii de lemne, dintre cari patru sunt pentru incaldirea scólei.

e) pentru conferintia 5 fl. v. a.

f) pausialu de scrisu 5 fl. v. a.

g) locuintia libera cu 1/2 jugeru intravilanu.

Recursele ajustate conform statutulu organicu si §-lui 6. art. XVIII. din 1879. si adresate comitetulu parochialu sé se tramita parintelui protopopu si inspectoru tractualu de scóle Georgiu Craciunescu in Belincz post'a ultima Kiszetó; avend recurentii in vr'o duminica ori serbatóre a-se presentá in biserica d'acolo, spre a-si aretá desteritatea in cantarile si tipiculu bisericescu.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu: **G. Craciunescu**, protopop. si insp. scol.

Pentru deplinirea postulu de preot la vacant'a parochia de class'a III din *Cladova*, protopresbiteratulu Belintiuului, — se escrie concursu, pana la 24. éra alegerea se va tiené la 26 Martie st. vechiu 1885.

Emolumintele sunt:

1. Un'a sesiune parochiala de 30. jugere pament aratoriu, si platiu intravilanu de jumetate jugeru,

2. Dela 153 numeri de case birulu indatinatu, si adeca: dela 130 numeri cate 20 oche de cucuruzu in bómbe séu 1 fl. in bani; éra dela 23 numeri cate 2 dile de lucr;

3. Stol'a indatinata, si anume: a) pentru un'a „molitva“ 50 cr.; b) pentru un'a cununia 4 fl. v. a.; c) pentru un'a ingropatiune simpla la prunci pana la 7 ani 1 fl.; dela 7—20 ani, 2 fl. dela cei mai in versta cate 3 fl.; pentru cetirea unui evangelist 1 fl.; pentru un'a stare cu ectenii 20 cr. éra cu o evangelia 50 cr. pentru predica funebrala 2 fl.; pentru un serindariu 5 fl.

Recursele ajustate conform prescrieloru statutulu organicu si adresate comitetulu parochialu, sunt a se trimite parintelui protopresviteru Georgiu Creciunescu, in Belincz p. u. Kiszetó.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu: **G. Creciunescu**, m. p. protopresviteru.

Pentru intregirea postulu vacantu de invetiatoriu la scól'a gr. or. romana din *Rusov'a-nóua*, in Protopresviteratulu Bisericeii-albe, dieces'a Caransebesiului comitatulu Carasiu Severinu se escrie concursu cu terminu de recurgere pana la 20 Fauru 1885, cal. Vechiu.

Emolumente impreunate cu acestu postu invetiatorescu sunt:

1. Salariu anualminte in bani gat'a 110 fl.

2. Grau 6.250 Hl si cucuruzu 10 Hl.

3. Cinci orgii lemne din care e a-se incalzi si sal'a de instructiune.

4. Dóue jugere pamentu aratoriu, o gradina in cupriusu de 600 orgii si cuartiru liberu.

Recursele instruate conform stat. org. bis. si a regulamentulu pentru invetiatoriu au sé-se adreseze catra onor. comitetu par. gr. or. din Rusov'a-nóua, si sé-se tramita Reverendisimulu Domnu Filip Adam administr. protopresviteralu in Jamu.

Recursele intrate dupa 20 Faura a. c. nu se vor luá in consideratiune.

Alegerea se va tienea in 3. Martie 1885. st. v. Rusov'a-nóua, 10. Ianuariu 1885.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu Rev. Domnu **Filip Adam**, administr. protop.